

Τυπικά χαρακτηριστικά συνδρόμου Asperger και πώς ερμηνεύονται

Σύμφωνα με τον Attwood (2009), τα παιδιά με σύνδρομο Asperger εμφανίζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ✓ καθυστέρηση στην κοινωνική ωριμότητα και την κριτική ικανότητα
- ✓ ανώριμη ενσυναίσθηση
- ✓ επιθυμία για κοινωνική αλληλεπίδραση, αλλά δυσκολία στη σύναψη φιλικών σχέσεων
- ✓ δυσχέρεια στην επικοινωνία και τον έλεγχο των συναισθημάτων
- ✓ ασυνήθιστες γλωσσικές ικανότητες συμπεριλαμβανομένου του προχωρημένου λεξιλογίου και της σύνταξης, αλλά περιορισμένες δεξιότητες διαλόγου, ασυνήθιστη προσωδία και μια τάση σχολαστικότητας
- ✓ ενθουσιασμό για ένα θέμα με εστίαση στη λεπτομέρεια κι επίδειξη εξαιρετικής μνημονικής ικανότητας σε ότι αφορά αυτό το θέμα
- ✓ δυσκολία διατήρησης της προσοχής την ώρα του μαθήματος
- ✓ ασυνήθιστο προφίλ μαθησιακών ικανοτήτων
- ✓ ανάγκη για υποστήριξη στις δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης και οργάνωσης
- ✓ αδεξιότητα στο βηματισμό και το συντονισμό
- ✓ ευαισθησία σε συγκεκριμένους ήχους, αρώματα, υφές ή αφή.

Οι θεωρίες που κερδίζουν έδαφος τα τελευταία χρόνια στην ερμηνεία των γνωστικών χαρακτηριστικών, αλλά και των ιδιαίτερων δυσκολιών των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού ως προς την επικοινωνία και την κοινωνική αλληλεπίδραση είναι η θεωρία του νου, η θεωρία της κεντρικής συνοχής και η θεωρία της εκτελεστικής λειτουργίας. Ο όρος «Θεωρία του Νου» αναφέρεται στην ικανότητα αναγνώρισης και κατανόησης των συναισθημάτων, των πεποιθήσεων, των επιθυμιών και των προθέσεων των άλλων ατόμων, η οποία επιτρέπει τη νοηματοδότηση της συμπεριφορά τους και την πρόβλεψη των μελλοντικών τους πράξεων (Frith, 1999). Το παιδί ή ο ενήλικας με σύνδρομο Asperger δεν αναγνωρίζει ή δεν κατανοεί τις ενδείξεις που δηλώνουν τις σκέψεις ή τα συναισθήματα του άλλου ατόμου στο βαθμό που αναμένεται

για ένα άτομο αντίστοιχης ηλικίας (Attwood, 2009. Baron-Cohen et al., 1997. Frith & Harpe, 1999). Στην καθημερινή ζωή αυτό σημαίνει ότι το άτομο με το σύνδρομο έχει την τάση να ερμηνεύει κυριολεκτικά τα λόγια των άλλων. Επίσης, δεν μπορεί να 'διαβάσει' τα διακριτικά σήματα που εκπέμπει ένας ενήλικας ή ένα άλλο παιδί, τα οποία δείχνουν ότι ενοχλείται από την εγωκεντρική ή κυριαρχική συμπεριφορά ή συζήτηση. Τέλος, δυσκολεύεται να διακρίνει μεταξύ των εσκεμμένων και τυχαίων πράξεων του άλλου ατόμου, αλλά και δε γνωρίζει πότε αναμένεται να πει ένα 'κατά συνθήκη' ψέμα με αποτέλεσμα να κάνει ένα σχόλιο για κάποιον που είναι αληθινό, μα πιθανόν να τον προσβάλλει (Attwood, 2009).

Σύμφωνα με τις Hill και Frith (2003), η Θεωρία της Κεντρικής Συνοχής αναφέρεται στην ικανότητα που μας επιτρέπει να επεξεργαζόμαστε κατάλληλα τις πληροφορίες ώστε να αντιλαμβανόμαστε τις καταστάσεις και τα γεγονότα ανάλογα με το πλαίσιο, δηλαδή σφαιρικά. Η ικανότητα αυτή είναι περιορισμένη στα άτομα με σύνδρομο Asperger καθώς έχουν την τάση να επικεντρώνονται στη λεπτομέρεια, ενώ ταυτόχρονα είναι υπερευαίσθητα σε αισθήσεις που δε γίνονται αντιληπτές από το μέσο άνθρωπο. Εδώ αποδίδουν οι ειδικοί γνωστικά ελλείμματα όπως είναι η δυσκολία εστίασης της προσοχής και αντίληψης του πλαισίου και του γενικού νοήματος, αλλά και αρετές όπως είναι η κατοχή εξειδικευμένων γνώσεων και η εξαιρετική μνημονική ικανότητα σε σχέση με συγκεκριμένα θέματα, που επιδεικνύουν τα άτομα με το σύνδρομο (Harpe, 1999. Lyons & Fitzgerald, 2005).

Τέλος, ο όρος «εκτελεστική λειτουργία» αναφέρεται σε ένα σύνολο λειτουργιών-μνήμη εργασίας, σχεδιασμός, αναστολή των παρορμήσεων, πρωτοβουλία και έλεγχος της δράσης, ευελιξία-που συνδυαστικά βοηθούν το άτομο να εφαρμόσει κατάλληλη στρατηγική επίλυσης προβλημάτων για την επίτευξη του στόχου του. Τα άτομα που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού φαίνεται να δυσλειτουργούν σε πολλά από τα παραπάνω καθώς χαρακτηρίζονται από δυσκαμψία στη σκέψη, δυσκολία προσαρμογής σε νέες καταστάσεις και αδυναμία στο σχεδιασμό της δράσης (Hill, 2004).